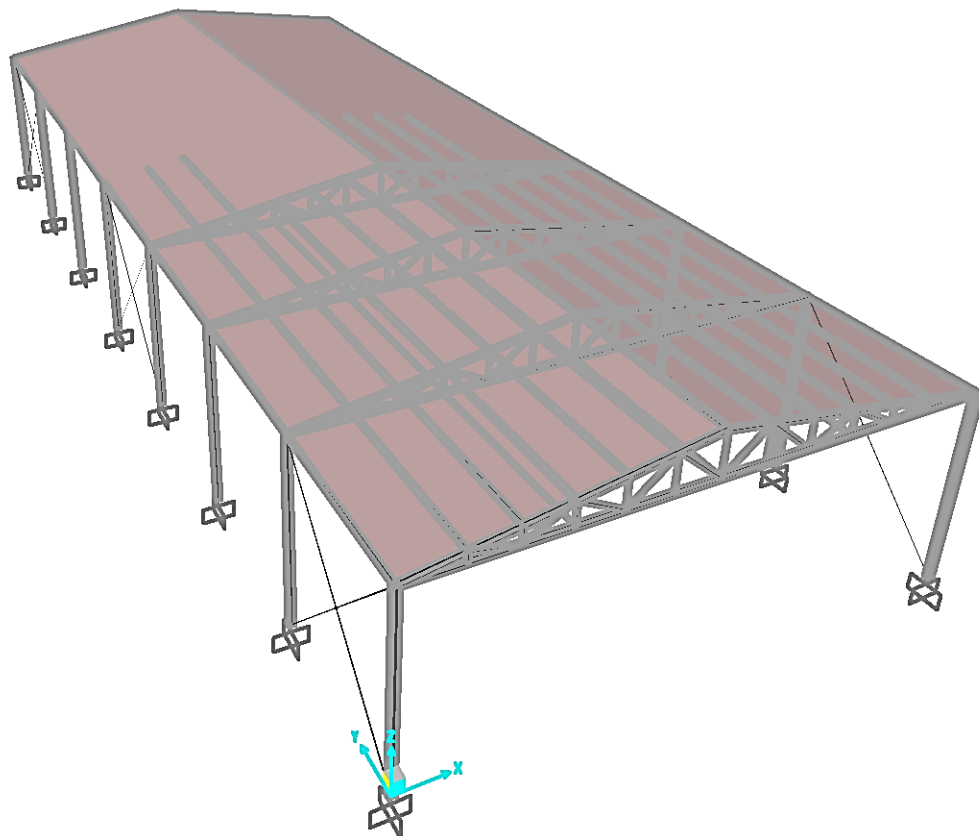

دفترچه محاسبات سوله خربایی

بر اساس

مبحث ششم و دهم ویرایش ۹۲ و استاندارد ۲۸۰۰ ویرایش چهارم

و

Euro Codes

محل پروژه؛ بندر لنگه

کارفرما: آقای خسروی

sadeghalavi@yahoo.com

در این دفترچه محاسبات؛

بارگذاری سازه مطابق با مبحث ششم ویرایش ۹۲ و استاندارد ۲۸۰۰ ویرایش چهارم انجام گردیده است.

کلیه اتصالات سازه به صورت دستی و بر اساس الزامات طرح لرزه ای مبحث دهم ویرایش ۹۲ طراحی شده است.

روش طراحی جهت تحلیل، روش تحلیل مستقیم می باشد.

خیز جانبی و قائم سازه برای بارهای مختلف بر اساس استاندارد *EC* کنترل گردیده است.

حداکثر طول سازه به جهت لزوم تعبیه درز انبساط بر اساس *AISC* کنترل گردیده است.

طول مهاری آنکربولتها بر اساس استاندارد *ACI* تعیین گردیده است.

وزن تقریبی کل فولاد مصرفی برآورد گردیده است.

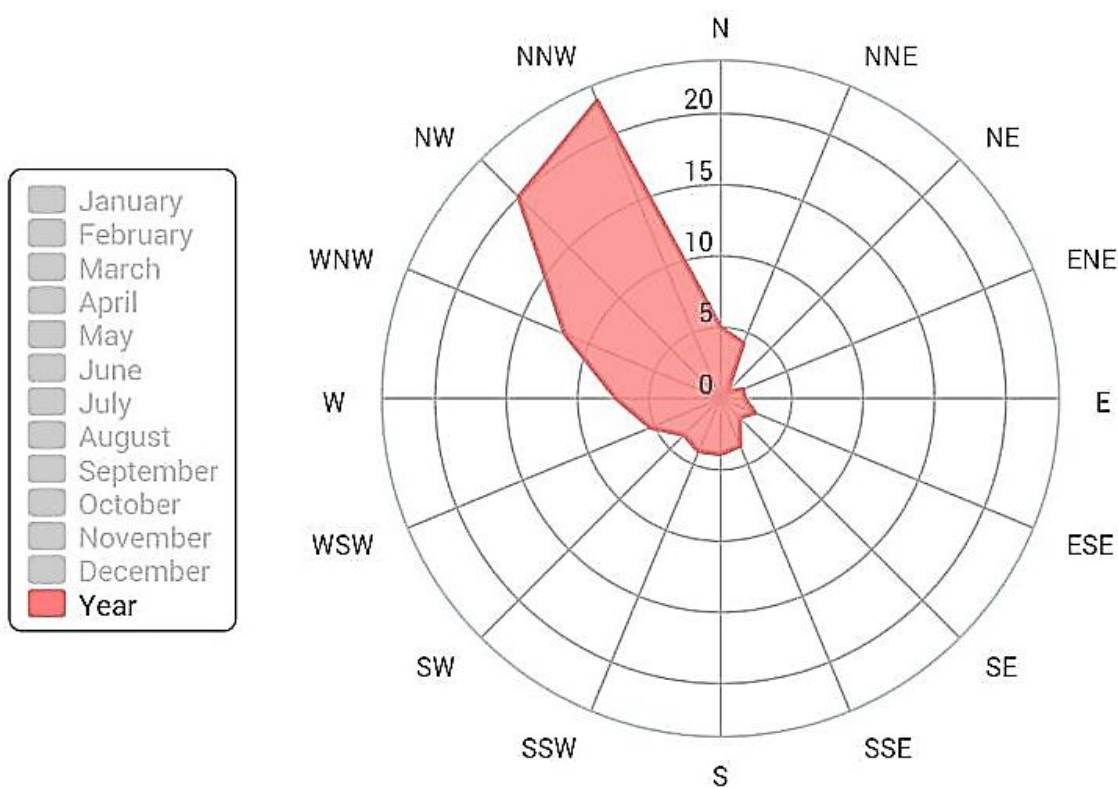
اثرات باد بر سازه با توجه به ساختگاه و تفسیر گلباد منطقه به صورت ویژه بررسی گردیده است.

مشخصات کلی طرح

کاربری	انبار
محل پروژه	بندر لنگه
تنش تسلیم فولاد اسکلت	۲۴۰۰ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع
تنش نهایی فولاد میل مهارهای سقف	۵۲۰۰ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع
الکترودهای مصرفی	<i>E6018 , E7018</i>
پیچهای مورد استفاده جهت اتصالات	<i>4.6 - 933 DIN</i> <i>8.8 - 933 DIN</i>
بار مرده بام	۲۵ کیلوگرم بر متر مربع
بار زنده بام	۵۰ کیلوگرم بر متر مربع
نرم افزار مورد استفاده جهت طراحی سازه	<i>SAP2000 V14.2.2</i>

*استفاده از الکترودهای *E60* طبق مبحث دهم ویرایش ۹۲ برای ورقهای با ضخامت بیش از ۱۵ میلی متر مجاز نمی باشد.

کُلباد سالانه منطقه

Statistics based on observations taken between 11/2010 - 03/2015 daily from 7am to 7pm local time. You can order the raw wind and weather data in Excel format from our historical weather data request page.

Month of year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Year
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	1-12
Dominant Wind dir.	↙	↙	↙	↙	↙	↙	↙	↗	↙	↙	↙	↙	↙
Wind probability >= 4 Beaufort (%)	26	37	37	22	26	26	24	21	20	21	19	22	25
Average Wind speed (kts)	9	11	11	9	9	9	9	9	9	9	8	8	9
Average air temp. (°C)	18	19	22	27	32	33	35	36	35	30	24	19	27

۶-۱-۵ گروه بندی ساختمان ها و سایر سیستم های سازه ای

۶-۱-۵-۱ گروه بندی خطرپذیری

اختصاص گروه های خطرپذیری مختلف به یک ساختمان یا سیستم سازه ای برای انواع مختلف شرایط بارگذاری (برای نمونه، باد یا زلزله) امکان پذیر است.

۶-۱-۵-۳ مواد شیمیایی خطرناک، بسیار خطرناک و منفجره

ساختمان ها و سایر سازه هایی که محل نگهداری مواد شیمیایی، سمی خطرناک و بسیار خطرناک و یا مواد منفجره می باشند، در صورتی می توانند در گروه خطرپذیری ۳ دسته بندی گردند که بتوانند با ارائه ارزیابی خطر انجام شده، به عنوان بخشی از برنامه جامع مدیریت خطرپذیری به مرجع رسمی ساختمان نشان دهند که انتشار این مواد به اندازه و درجه ای نخواهد بود که منجر به ایجاد خطر برای عموم شود.

گروه خطر پذیری	نوع کاربری ساختمان ها و سایر سازه ها
۱	بیمارستانها و درمانگاه ها، نیروگاه ها و تاسیسات برق رسانی، برج های مراقبت فرودگاه ها، مراکز مخابرات، رادیو تلویزیون، تاسیسات انتظامی
۲	مدارس، مساجد، استادیوم ها، سینما و تئاترها، سالن های اجتماعات
۳	ساختمان های مسکونی، اداری و تجاری، هتل ها، انبارها
۴	انبارهای کشاورزی و سالنهای مرغداری و سایر سازه های موقتی که مدت بهره برداری از آن ها کمتر از دو سال است.

جدول ۶-۱-۲ ضریب اهمیت مربوط به گروه بندی خطر پذیری ساختمان ها و سایر سازه ها برای بارهای باد، برف، یخ و زلزله

گروه خطر پذیری	ضریب اهمیت بار لرزه ای	ضریب اهمیت بار باد	ضریب اهمیت بار یخ	ضریب اهمیت بار برف
مطابق جدول ۶-۱-۱	I_e	I_w	I_i	I_s
۱	۱/۴	۱/۲۵	۱/۲۵	۱/۲
۲	۱/۲	۱/۱۵	۱/۲۵	۱/۱
۳	۱	۱	۱	۱
۴	۰/۸	۰/۸	۰/۸	۰/۸

جدول ۶-۵-۱ حداقل بارهای زنده گسترده یکنواخت L_o و بار زنده متمرکز کف ها

ردیف	نوع کاربری	بار گسترده یکنواخت	
		کیلونیوتن بر مترمربع	بار متمرکز کیلونیوتن
۱	بام ها		
۱-۱	بام های معمولی تخت، شیب دار و قوسی	۱/۵	۱/۳
۲-۱	بام با پوشش سبک	۰/۵	۱/۳
۴-۱	بام هایی با پوشش پارچه ای با سازه اسکلتی	۰/۲۵ (غیر قابل کاهش)	۱/۳

۲- اجزاء خرپاها و تیرها (اجزاء اصلی) که برای پوشش سالن های صنعتی، پارکینگ های تعمیراتی، انبارها و غیره به کار می روند باید علاوه بر بارهای زنده وارد به سقف، یک بار متمرکز برابر با ۱۰ کیلونیوتن را بطور موضعی تحمل نمایند. این بار در خرپاها و در تیرها در نقطه اختیاری از تیر که بیشترین اثر را ایجاد کند وارد می شود.

ترکیبات بارگذاری پایه

1	$1.2D + 0.5Lr$
2	$1.2D + 1.6Lr + 0.7W$
3	$1.2D + 0.5Lr + 1.4W$
4	$1.2D + E + 0.2Lr$

بار برف

۶-۲ بار برف

۶-۲-۱ بار برف زمین

بار برف زمین، P_g ، وزن لایه برف بر روی سطح افقی زمین است که بر اساس آمار موجود در منطقه، احتمال تجاوز از آن در سال ۲٪ باشد (دوره بازگشت ۵۰ سال). بار برف زمین در مناطق مختلف کشور را باید با توجه به تقسیم بندی مشخص شده در جدول ۴-۵، حداقل برابر با این مقادیر در نظر گرفت:

جدول ۴-۵- بار برف زمین

منطقه ۱- برف بسیار کم (نادر)	۰/۲۵ کیلونیوتن بر مترمربع
منطقه ۲- برف کم	۰/۵۰ کیلونیوتن بر مترمربع
منطقه ۳- برف متوسط	۱/۰۰ کیلونیوتن بر مترمربع
منطقه ۴- برف زیاد	۱/۵۰ کیلونیوتن بر مترمربع
منطقه ۵- برف سنگین	۲/۰۰ کیلونیوتن بر مترمربع
منطقه ۶- برف فوق سنگین	۳/۰۰ کیلونیوتن بر مترمربع

*بام تمامی ساختمانها در سراسر ایالت های آمریکا بایستی برای برف بارگذاری شوند، به استثنای فلوریدا که بار برف زمین این ایالت برابر با صفر می باشد.

*در اغلب اوقات در صورتی که بار برف زمین کمتر ۱/۰۰ کیلونیوتن بر متر مربع باشد، بار برف تعیین کننده نخواهد بود.

۶-۷-۲- باربرف بر روی بام، P_r ، با توجه به شیب بام و دمای بام، برف گیری و اهمیت سازه برای هر متر مربع تصویر افقی سطح آن، به کمک رابطه زیر تعیین می شود :

$$P_r = 0.7C_s \times C_t \times C_e \times I_s \times P_g$$

C_e ضریب برف گیری

C_s ضریب شیب

C_t ضریب شرایط دمایی

I_s ضریب اهمیت

P_g بار برف زمین (از جدول ۴-۵)

بار برف P_r بیانگر بار برف متوازن است که به عنوان یک امکان بارگذاری برف در نظر گرفته می شود.

جدول ۴-۶- تقسیم بندی شهرهای کشور از نظر بار برف

ردیف	شهر	منطقه
۱	آستارا	۵
۲	اردبیل	۵
۳	بندرعباس	۱
۴	بوشهر	۱
۵	تهران	۴
۶	سردشت	۶
۷	شیراز	۳

۶-۷-۲-۱- بار برف حداقل برای بام های با شیب کم

برای بام های شیب دار با شیب کمتر از ۱۵ درجه و برای بام های قوسی با زاویه قائم بین تاج و پای قوس کمتر از ۱۰ درجه باید بار حداقل، P_m طبق روابط زیر نیز بطور جداگانه در نظر گرفته شود.

$$P_m = I_s \times P_g \quad P_g \leq 1 \text{ KN/m}^2 \quad \text{برای}$$

$$P_m = 100 \times I_s \quad P_g > 1 \text{ KN/m}^2 \quad \text{برای}$$

بار برف حداقل، یک امکان بار برف یکنواخت جداگانه محسوب می شود. در تعیین و ترکیب با حالت های بار برف متوازن، برف انباشتگی، برف لغزنده، برف نامتوازن و برف جزئی، بار برف حداقل در نظر گرفته نمی شود. جهت محاسبه بار برف می بایستی با توجه به کاربری ساختمان و گروه خطر پذیری ضریب اهمیت مناسب انتخاب شود. برای مثال ساختمان بیمارستان باید قابلیت استفاده بی وقفه در مواقع بحران را داشته باشد، بنابراین بدیهی است که ضریب اهمیت بالاتری نیز خواهد داشت.

۶-۷-۴- ضریب برف گیری

اثر ناهمواری محیط و ساخت و ساز اطراف و میزان برف گیری بام ساختمان به کمک ضریب برف گیری، (C_e) حاصل از جدول ۶-۷-۲ در نظر گرفته می شود. در حالت برف ریز بام بالاتر از محیط اطراف می باشد و محافظتی از اطراف وجود ندارد. اگر بر روی بام، واحدهای تاسیساتی بزرگ مستقر بوده و یا ارتفاع دست انداز بام و سایر برجستگی ها از روی بام بیشتر از ارتفاع برف متوازن باشد، آن بام نمی تواند در گروه برف ریز قرار گیرد. بام های غیر برف گیر و غیر برف ریز، نیمه برف گیر محسوب می شوند.

جدول ۶-۷-۲ ضریب برف گیری، C_e

گروه ناهمواری محیط	بام برف ریز	بام نیمه برف گیر	بام برف گیر
زیاد	۰/۹	۱/۰	۱/۲
متوسط	۰/۹	۱/۰	۱/۱
کم	۰/۸	۰/۹	۱/۰

بام برف گیر

بام نمیه برف گیر

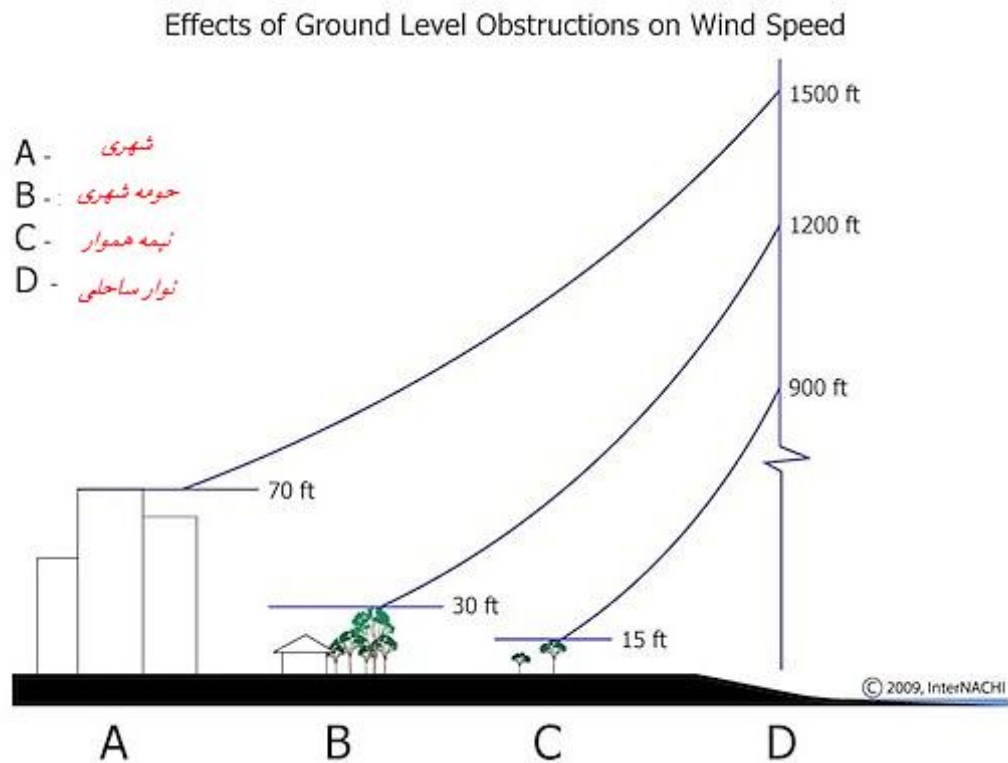

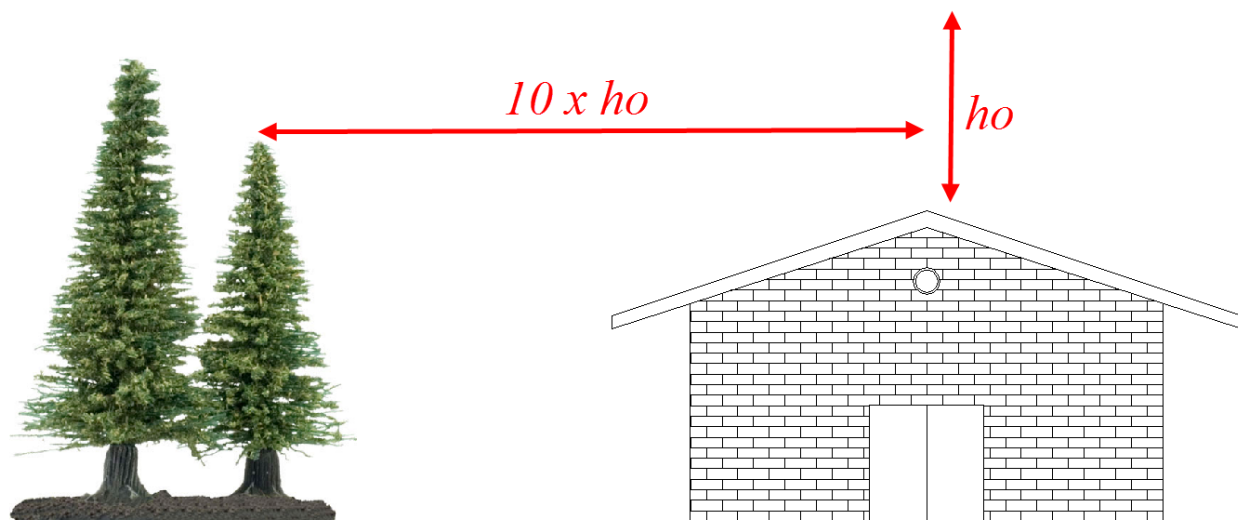
بام برف ریز

۶-۷-۴-۱- گروه ناهمواری محیط

برای هر جهت باد، گروه ناهمواری محیط بر اساس مشخصات هر یک از دو قطاع ۴۵ درجه در دو طرف جهت باد مورد نظر باد تعیین و هرکدام که بیشترین اثر را دارد انتخاب می شود. سه گروه ناهمواری محیط به صورت زیر تعریف می شوند :

- گروه ناهمواری زیاد، شامل محیط شهری و حومه شهری، محیط باغ و جنگل و سایر محیط های شامل ناهمواری و موانع متعدد و متراکم با ارتفاع ۹ متر یا بیشتر
- گروه ناهمواری متوسط، شامل محیط با موانع پراکنده با ارتفاع عموماً کمتر از ۹ متر
- گروه ناهمواری کم، شامل محیط مستوی بدون موانع از قبیل دریا و دریاچه، باتلاق و نمکزار

در صورت برآورده شدن شرط فوق، سازه نیمه برف گیر و در غیر اینصورت برف ریز محسوب می گردد. در صورت برآورده شدن شرط فوق از جهات سازه برف گیر محسوب خواهد شد.

۵-۷-۶- ضریب شرایط دمایی

ضریب شرایط دمایی (C_t) از جدول ۳-۷-۶ با توجه به شرایط مورد انتظار ساختمان در سال های عمر مفید، تعیین می شود.

جدول ۳-۷-۶ ضریب شرایط دمایی، C_t

۱/۰	تمام ساختمان های بجز موارد زیر
۱/۱	سازه هایی که همیشه در دمای کمی بالاتر از صفر درجه سانتی گراد نگهداری می شوند.
۱/۲	سازه هایی با زیر بام باز و سازه های بدون گرمایش
۱/۳	سازه هایی که همیشه دمای آنها زیر صفر درجه نگه داشته می شود.
۰/۸۵	سازه گلخانه (در مبحث ششم به این مورد اشاره نشده)

۶-۷-۶- ضریب شیب

برای بام های مسطح، ضریب شیب (C_s) برابر واحد می باشد. برای بام های شیب دار ضریب شیب بر حسب زاویه شیب (α) بصورت زیر تعیین می شود ؛

$C_s = 1$	$\alpha \leq \alpha^\circ$	۶-۷-۶-الف
$C_s = 1 - \frac{\alpha - \alpha^\circ}{70 - \alpha^\circ}$	$\alpha^\circ \leq \alpha \leq 70^\circ$	۶-۷-۶-ب
$C_s = 0$	$\alpha \leq 70^\circ$	۶-۷-۶-پ

زاویه α° با توجه به شرایط سطح شیب دار مشخص می شود.

۶-۷-۶-۱- اگر سطح بام لغزنده بوده و لغزش برف بر روی سطح شیب دار بدون مانع باشد و همچنین فضای کافی پایین تر از لبه بام برای پذیرش برف موجود باشد، مقدار α° برای $C_t = 1$ برابر پنج درجه، برای $C_t = 1.2$ برابر ده درجه و برای مقادیر بیشتر C_t برابر پانزده درجه خواهد بود. بام های لغزنده شامل پوشش های فلزی، سنگ برگ، شیشه ای و پوشش لاستیکی، پلاستیکی و قیراندود با سطوح صاف و هموار می باشد. غشاهای دارای سطوح آجدار را نمی توان صاف دانست. ورقه های پوشش آسفالتی و چوبی لغزنده محسوب نمی شوند. در صورت عدم وجود شرایط لغزنده بودن و مانع دار بودن بام، مقدار α° برای $C_t = 1$ برابر ۳۰ درجه و برای مقادیر بیشتر C_t برابر ۴۵ درجه می باشد.

$$C_s = 1 - \frac{\alpha - \alpha^\circ}{70 - \alpha^\circ} = 1 - \frac{10 - 5}{70 - 5} = 0.92$$

بنابراین در نهایت خواهیم داشت ؛

$$P_r = 0.7 C_s \times C_t \times C_e \times I_s \times P_g$$

$$P_r = 0.7 \times 0.92 \times 1 \times 1 \times 1 \times 0.25 \approx 0.16 \frac{KN}{m^2}$$

همانطور که ملاحظه می کنید بار برف محاسباتی بسیار ناچیز می باشد. به همین مناسبت به جای بار برف، بار زنده ای معادل ۵/۰ کیلونیوتن بر متر مربع به عنوان بار زنده بام، مطابق با مبحث ششم را به بام اختصاص می دهیم.

بار باد

۶-۱۰-۶- بار باد

۶-۱۰-۶- کلیات

ساختمان ها و سازه ها و کلیه اجزا آنها باید برای اثر ناشی از باد، بر اساس ضوابط این فصل طراحی و ساخته شوند. این اثر باید با توجه به میانگین سرعت باد در منطقه، ارتفاع و شکل هندسی ساختمان ها و میزان پوشش و گرفتگی که موانع مجاور برای آنها در مقابل باد ایجاد می کنند، محاسبه شوند.

برای تعیین اثر ناشی از باد طراحی باید فرض شود که باد بصورت افقی و در هر یک از امتدادها، ترجیحاً در امتداد محوره‌های اصلی ساختمان و "به طور غیر همزمان" بر ساختمان اثر نماید. اثر باد باید در امتداد مشخص شده در جهت مورد نظر نیز بررسی شود.

در طراحی اعضاء سازه اثر ناشی از بار باد با بار زلزله جمع نمی گردد. کلیه اعضاء سازه باید برای اثر هر یک از این دو که بیشتر باشد، طراحی شوند.

۶-۱۰-۶-۲- فشار ناشی از باد بر ساختمان ها و سازه ها

فشار خارجی یا مکش تحت باد بر روی جز یا کل سطح یک ساختمان باید با استفاده از رابطه ذیل بدست آید.

$$P = I_w \times q \times C_e \times C_g \times C_p \quad (۱-۱۰-۶)$$

که در این رابطه :

P فشار خارجی باد

I_w ضریب اهمیت برای بار باد

q فشار سرعتی مرجع

C_e ضریب بادگیری

C_g ضریب اثر جهشی باد

C_p ضریب فشار خارجی که بر مساحت وجه مورد نظر میانگین گیری شده باشد.

بار خالص باد برای کل ساختمان از جمع جبری بارهای وارده بر سطوح رو و پشت به باد (فشار یا مکش) بدست می آید. در برخی موارد این بار را می توان از جمع حاصل ضرب فشار یا مکش در مساحت سطوح که فشار یا مکش میان گیری شده باشد، محاسبه شود.

فشار خالص ناشی از باد بر یک جزء یا تمام سطح یک ساختمان از جمع جبری فشار و مکش بدست می آید. فشار یا مکش داخلی در اثر باد از رابطه زیر بدست می آید.

$$P_i = I_w \times q \times C_e \times C_{gi} \times C_{pi} \quad (۲-۱۰-۶)$$

که در این رابطه :

P_i فشار داخلی که بصورت استاتیکی در جهت عمود بر سطح به شکل فشار وارد بر سطح با مکش به سمت خارج

از سطح عمل می کند.

I_w ضریب اهمیت برای بار باد

C_e ضریب بادگیری طبق بند ۶-۱۰-۱-۶

C_{gi} ضریب اثر جهشی باد داخلی که طبق بند ۶-۱۰-۶-۴ بیان شده است.

C_{pi} ضریب فشار داخلی

جدول ۴-۱۲- ضریب اهمیت برای بار باد با توجه به کاربری ساختمان

گروه اهمیت	ضریب اهمیت برای بار باد
کم	۰/۸
متوسط	۱
زیاد	۱/۱۵
قابلیت بهره برداری پس از بحران	۱/۲۵

۶-۱۰-۵- ارتفاع مبنا

برای محاسبه فشار خارجی، ارتفاع مبنا (h) برای محاسبه C_e به صورت زیر تعریف می شود:

الف- برای ساختمان های کوتاه مرتبه، h ارتفاع متوسط بام یا ۶ متر، هرکدام که بزرگتر باشد.

ب- برای ساختمان های بلندتر

h برای وجه رو به باد، ارتفاع واقعی آن نقطه در بالای زمین می باشد.

h برای وجه پشت به باد، نصف ارتفاع ساختمان است.

h برای بام و دیوارهای جانبی، ارتفاع ساختمان در نظر گرفته می گردد.

۶-۱۰-۱- ضریب بادگیری، C_e

ضریب بادگیری، C_e تغییرات سرعت باد با ارتفاع و نیز اثرات ناشی از تغییرات در زمین اطراف و توپوگرافی را لحاظ می کند. این مقدار بر اساس توزیع جهشی باد در ارتفاع روی دو نوع زمین اطراف، باز و یا متراکم به شرح ذیل تعیین می شود :

الف- برای زمین باز از رابطه زیر تعیین می شود. زمین باز زمینی است که در آن ساختمان ها، درختان و موانع دیگر بصورت پراکنده بوده و یا به مناطق مشرف به دریاچه، دریا و یا کنار ساحل باز اطلاق می گردد.

$$C_e = \left(\frac{h}{10}\right)^{0.2} \geq 0.9$$

ب- برای زمین متراکم از رابطه زیر تعیین می شود. زمین متراکم به زمین حومه شهری، شهری، جنگل متراکم که تا یک کیلومتر و یا ۲۰ برابر ارتفاع ساختمان در بالا دست هر کدام بیشتر باشد، امتداد پیدا کند اطلاق می شود.

$$C_e = 0.7 \left(\frac{h}{12}\right)^{0.3} \geq 0.7$$

۶-۱۰-۶-۴- ضریب اثر جهشی باد، C_g

ضریب اثر باد جهشی، C_g باید مطابق با یکی از موارد ذیل اختیار شود.

الف- برای کل ساختمان و اعضاء اصلی سازه

$$C_g = 2$$

ب- برای فشار خارجی و مکش در اعضاء کوچک از جمله نما یا پوسته خارجی

$$C_g = 2.5$$

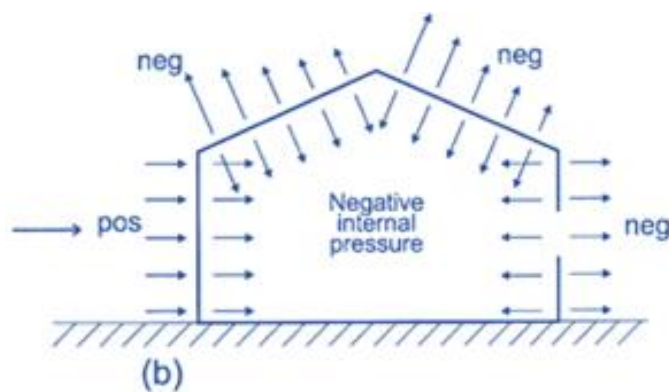
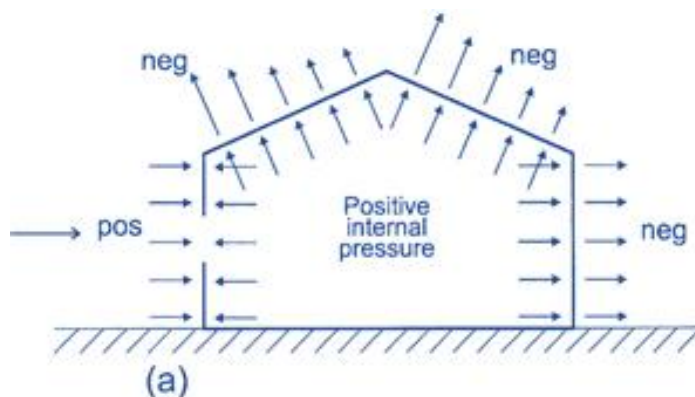
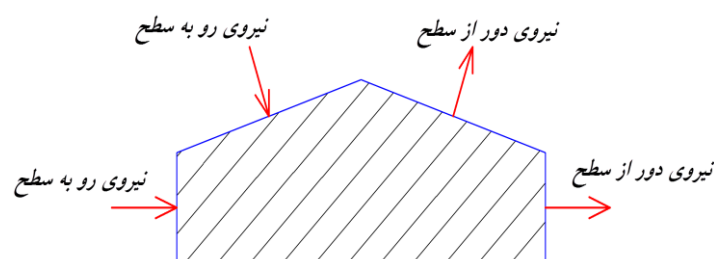
پ- برای فشارهای داخلی $C_{gi} = 2$ و یا محاسبات دقیق تری که اندازه های بازشوها را در ساختمان، فشار حجم داخلی و انعطاف پذیری ساختمان را نظر گرفته باشد.

۶-۱۰-۶-۹- ضریب فشار داخلی، C_{pi}

ضریب فشار داخلی (C_{pi}) اثر باد روی فشار هوای درون ساختمان را تعریف می کند و هم در طراحی المان های پوسته خارجی و هم سازه اصلی اهمیت دارد. بزرگی این ضریب بستگی به توزیع و اندازه منافذ نشت هوا و بازشوها دارد که در واقع هوای داخلی را به بیرون انتقال می دهند. با ترک ها و منافذهای بسیار کوچک که یکنواخت شده باشند، خروج هوا آهسته صورت می گیرد. اگرچه فشار داخلی تقریباً با فشار خارجی متوسط روی سطح در معرض باد به تعادل خواهد رسید، اما اثر جهش باد تقلیل خواهد یافت. اگر بازشوها بزرگتر و قابل ملاحظه تر باشند (در مقیاس در و پنجره ها) فشار داخلی به فشار خارجی در بزرگترین بازشوی حاکم نزدیک خواهد شد و فشارهای جهشی در داخل احساس خواهد شد.

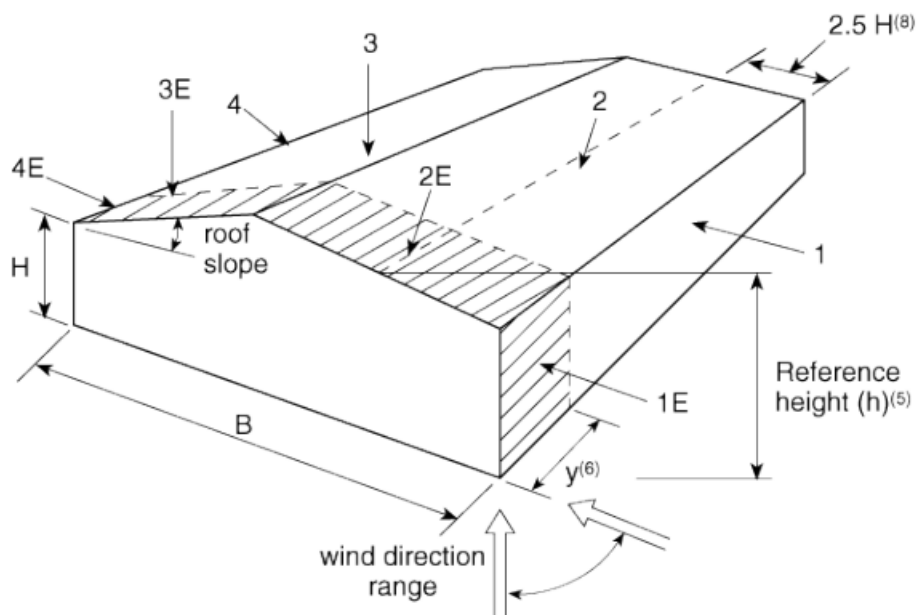
میزان و پراکندگی بازشوها	C_{pi}
ساختمان فاقد هرگونه بازشو بزرگ و قابل ملاحظه.	$0 \sim +0.15$
ساختمان دارای بازشو های بزرگ که در مواقع طوفان می توان اطمینان حاصل کرد که بسته شوند.	$-0.45 \sim +0.3$
ساختمان دارای بازشوهای بزرگ دائمی مثل پناهگاه های یک سمت باز و یا سالن های صنعتی با درب های حمل و نقل بزرگ.	$-0.7 \sim +0.7$

فشار همه جانبه داخلی

مقدار $C_g \times C_p$ جهت سیستم مقاوم اصلی در برابر نیروی باد

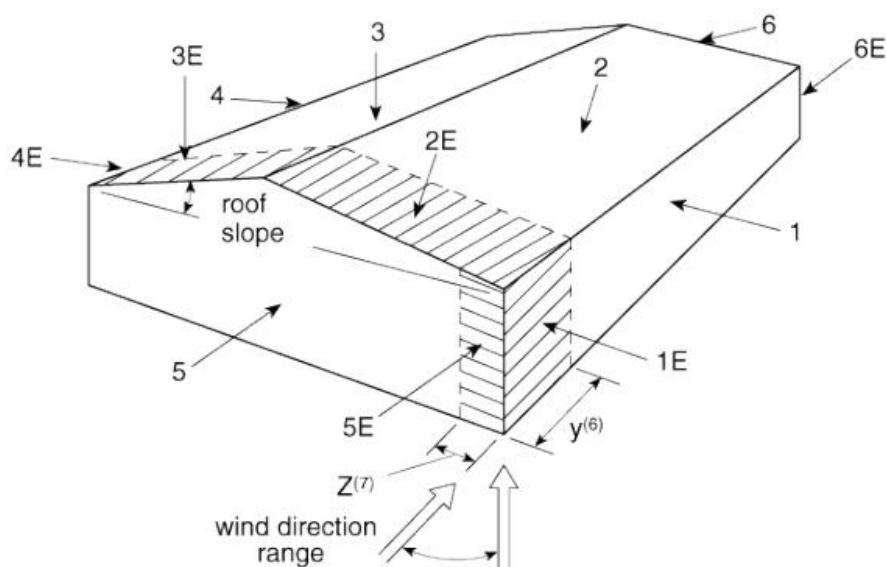
شکل ۶-۱۰-۲ مقادیر $C_g \times C_p$ را برای سیستم مقاوم اصلی در برابر نیروی باد ساختمان‌های تحت تأثیر فشار باد در بیشتر از یک وجه، مانند قاب‌های ساختمانی، را نشان می‌دهد. توزیع بار ساده شده در شکل ۶-۱۰-۲ برای نمایش هرچه نزدیک تر رفتارهای سازه ای (فشار افقی، بلندشدگی و لنگرهای قاب) از آزمایشات تونل باد بدست آمده است. این نتایج حد مجاز بارگذاری جزئی جهشی باد را که در بند ۶-۱۰-۶ به آن اشاره شده است، مشخص می‌کند.

بارگذاری A (عموماً عمود بر لبه)

شیب بام	سطوح ساختمان							
	1	1E	2	2E	3	3E	4	4E
0~5°	0.75	1.15	-1.3	-2	-0.7	-1	-0.55	-0.8
20°	1	1.5	-1.3	-2	-0.9	-1.3	-0.8	-1.2
30~45°	1.05	1.3	0.4	0.5	-0.8	-1	-0.7	-0.9
90°	1.05	1.3	1.05	1.3	-0.7	-0.9	-0.7	-0.9

بار باد راستای طولی

بارگذاری B (عموماً موازی با لبه)

شیب بام	سطوح ساختمان											
	1	1E	2	2E	3	3E	4	4E	5	5E	6	6E
0~90°	-0.85	-0.9	-1.3	-2	-0.7	-1	-0.85	-0.9	0.75	1.15	-0.55	-0.8

در شکل ۶-۱۰-۲:

- (۱) ساختمان باید برای کلیه جهات باد طراحی شود. هر گوشه باید به نوبه خود به عنوان گوشه رو به باد مطابق شکل های مربوطه، در نظر گرفته شود. برای تمامی شیب های بام، به بارگذاری A و بارگذاری B به عنوان دو وضعیت بارگذاری جداگانه نیاز است تا سیستم سازه ای در برابر کنش های باد، شامل پیچش مقاومت کند.
- (۲) برای مقادیر نشان داده نشده شیب بام ضریب $C_g \times C_p$ می تواند به صورت خطی میانایی شود.

(۳) ضرایب مثبت نشان دهنده نیروهای رو به سطح هستند، در حالی که ضرایب منفی نیروهای دور از سطح را نشان می دهد.

(۴) برای طراحی شالوده ها، به غیر از میل مهارهای قاب ها، تنها ۷۰٪ بار موثر باد در نظر گرفته می شود.

(۵) ارتفاع مبنا، h برای محاسبه فشار، ارتفاع میانه سقف یا ۶ متر، هر کدام که بزرگتر می باشد. ارتفاع پاشیب، H می تواند در صورت شیب کمتر از ۷ درجه بام، جایگزین میانگین ارتفاع شود.

۶) عرض ناحیه انتهایی، y ، باید ۶ متر یا $2z$ هر کدام بزرگتر باشد در نظر گرفته شود. z ، ناحیه انتهایی دیوار

ساختمان برای ترکیب بار B ، تعریف شده است. از طرف دیگر برای ساختمان های با قاب، ناحیه انتهایی y می

تواند فاصله بین انتها و نخستین قاب داخلی باشد.

۷) عرض ناحیه انتهایی z برابر 10% کمترین بعد افقی یا 40% ارتفاع، H ، هر کدام که کمتر باشد، است. این عرض

نباید از 4% بعد افقی بزرگتر کوچکتر یا ۱ متر اختیار شود.

۸) برای $B/H > 5$ در بارگذاری A ، ضرایب منفی روی سطوح 2 و $2E$ باید تنها روی سطحی اعمال شوند که

پهنای آن از محل پاشیب رو به باد، $2.5H$ باشد. فشار روی بقیه بام رو به باد باید به ضرایب مشخص شده برای

بام پشت به باد (ضرایب مربوط به سطوح 3 و $3E$) کاهش یابد. (علامت این قسمت در مبحث ششم به اشتباه

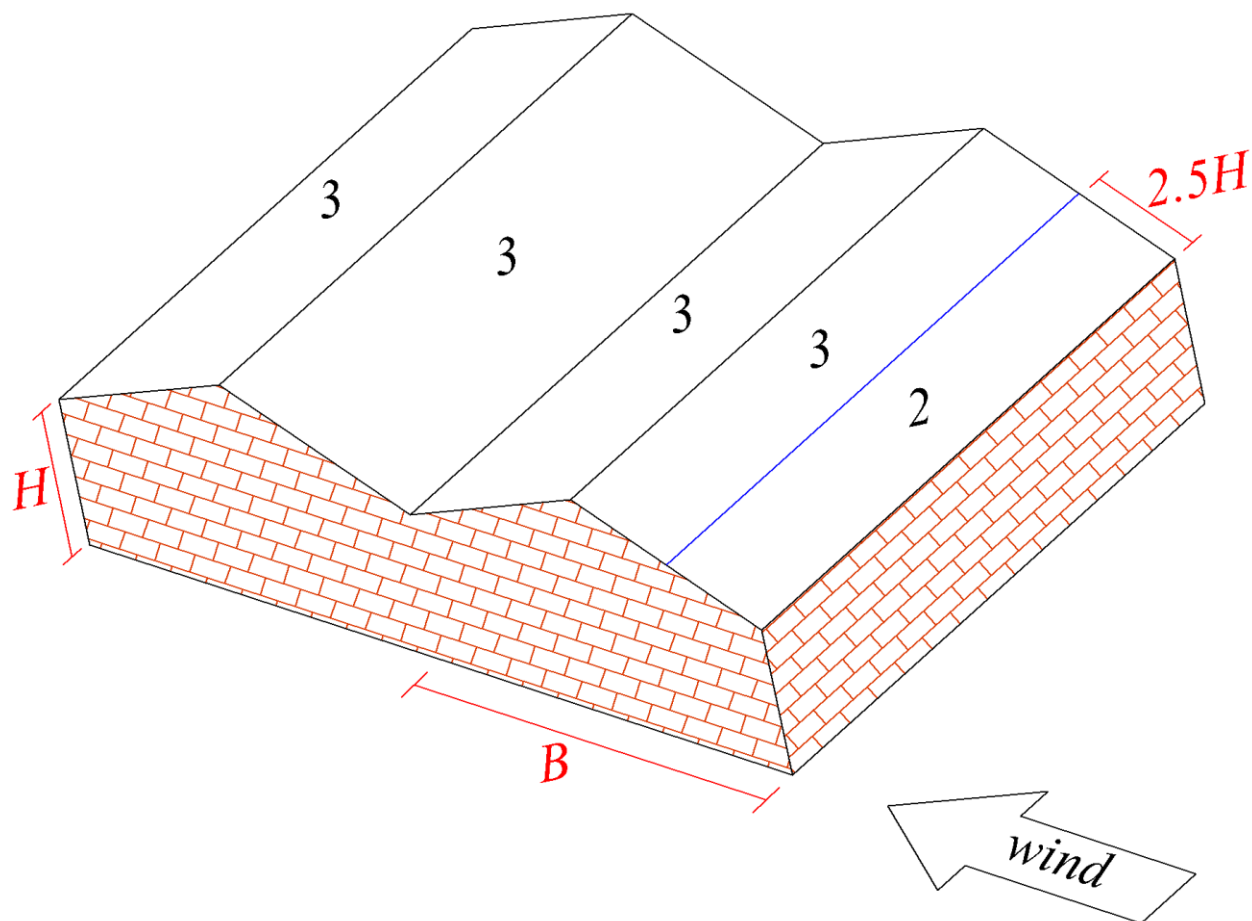
درج شده است)

8. The roof pressure coefficient GC_{pf} , when negative in Zone 2 or 2E, shall be applied in Zone 2/2E for a distance from the edge of roof equal to 0.5 times the horizontal dimension of the building parallel to the direction of the MWFRS being designed or 2.5 times the eave height, h_e , at the windward wall, whichever is less; the remainder of Zone 2/2E extending to the ridge line shall use the pressure coefficient GC_{pf} for Zone 3/3E.

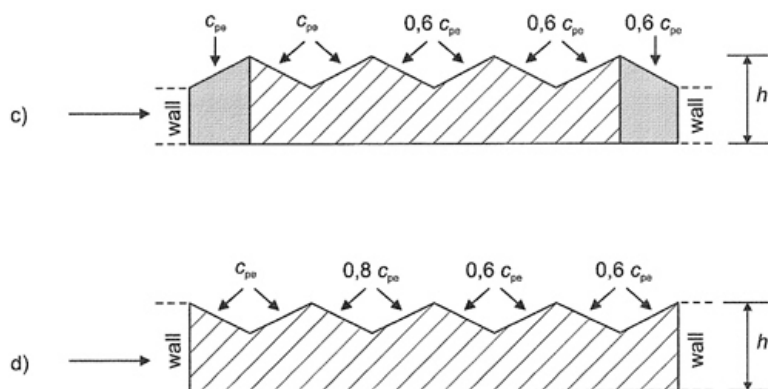
در استاندارد $ASCE7-05$ این بند به این شکل نقل شده، که از تاج سوله به اندازه یک چهارم عرض دهانه یا $2/5$ برابر

ارتفاع تراز شانه، هر کدام که کمتر باشد با ضریب بام پشت به باد می بایست بارگذاری شود. البته این فقط برای شیب

های کم و زمانی است که بام رو باد تحت کشش قرار داشته باشد.

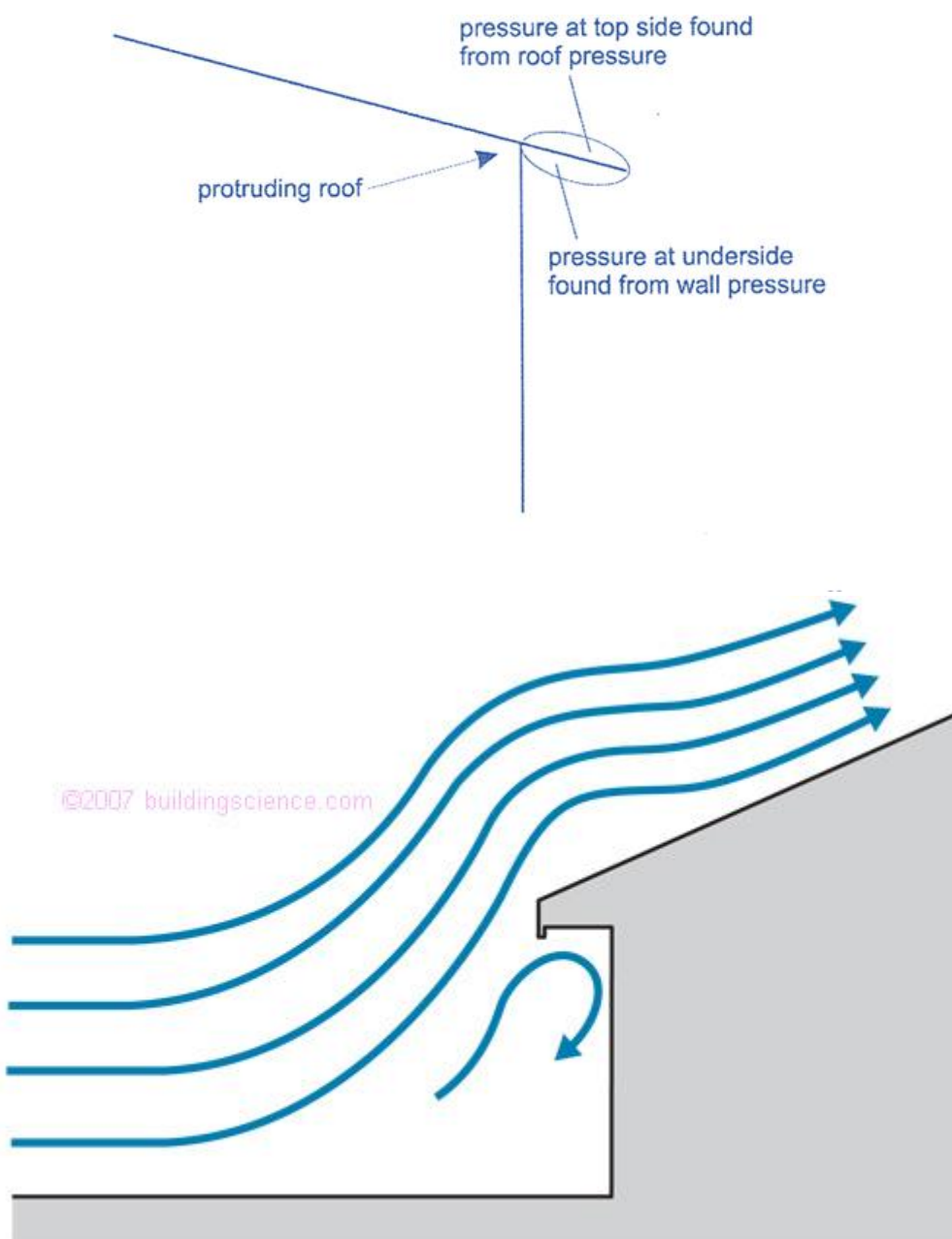
نحوه توزیع فشار خارجی باد در بامهای شیبدار چند دهانه

NOTE 1 In configuration *b* two cases should be considered depending on the sign of pressure coefficient c_{pe} on the first roof.

NOTE 2 In configuration *c* the first c_{pe} is the c_{pe} of the monopitch roof, the second and all following c_{pe} are the c_{pe} of the troughed duopitch roof.

جهت قسمت آویز بام، تنها فشار خواهیم داشت. ضریب فشار جهت این قسمت، برابر است با مجموع ضریب قسمت بام و دیوار زیر این قسمت.

بار باد جهت طراحی لایه ها

$$P = I_w \times q \times C_e \times C_g \times C_p \quad (۱-۱۰-۶)$$

که در این رابطه :

P فشار خارجی باد

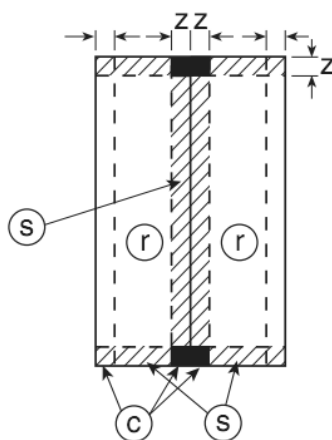
I_w ضریب اهمیت برای بار باد

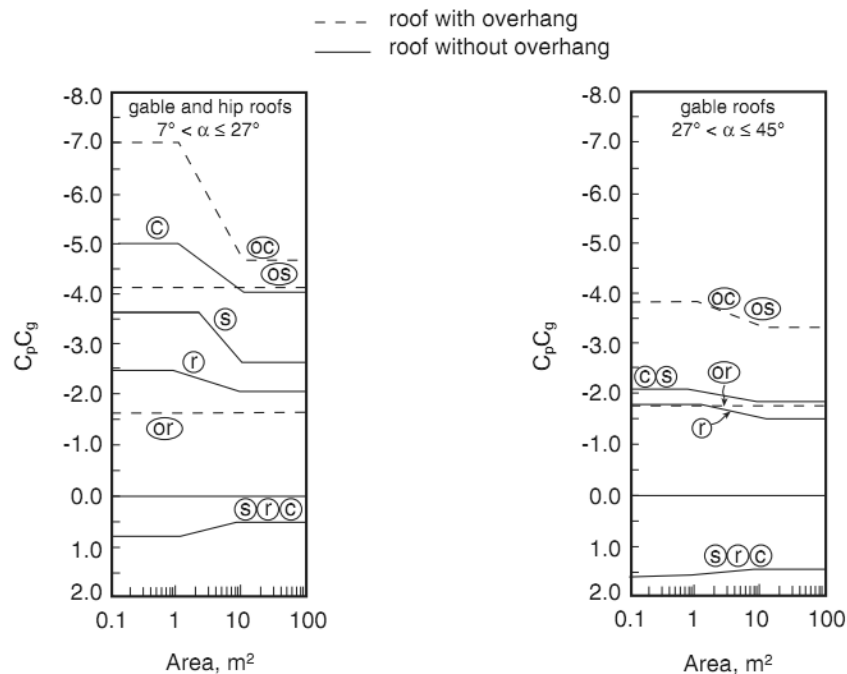
q فشار سرعتی مرجع

C_e ضریب بادگیری

C_g ضریب اثر جهشی باد

C_p ضریب فشار خارجی که بر مساحت وجه مورد نظر میانگین گیری شده باشد.

شکل ۶-۱۰-۵ منحنی محاسبه حاصل ضرب پارامتر C_p و C_g برای بام با شیب بیشتر از ۷ و کمتر از ۴۵ درجه

ورودی ها						نمود را نیز ملاحظه فرمایید
زمین ساختگاه	مترکم	0.7				
فشار مبنای باد	0.496	$\frac{KN}{m^2}$				
ضریب اهمیت ساختمان	1	متر				
ارتفاع شانه	4.5	متر				
ارتفاع رأس	5.5	متر				
عرض دهانه سوله	12.5					
فاصله قابها	4.33		1	2	3	4
شماره قاب	A	0.94	-1.50	-0.43	-0.68	کیلونیوتن بر متر
	B	1.55	-2.48	-0.90	-1.28	
	C	1.23	-1.95	-0.93	-1.20	
	D	0.62	-0.98	-0.46	-0.60	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

توجه داشته باشید که سازه بایستی 2 بار با 2 حالت بار جداگانه بارگذاری شود. بدیهی است به ازاء هر حالت یک ترکیب بارگذاری جداگانه نیاز خواهیم داشت.

بار زلزله

بارگذاری زلزله را بر اساس آیین نامه ۲۸۰۰ برای سازه انجام می دهیم. بنابراین ابتدا مطالبی را عیناً از این آیین نامه نقل کرده و در نهایت نحوه بکار گیری ضوابط مربوط به طرح لرزه ای را مورد بررسی قرار خواهیم داد.

۲-۲ نسبت شتاب مبنای طرح، A

نسبت شتاب مبنای طرح به شتاب ثقل در مناطق مختلف کشور، بر اساس میزان خطر لرزه‌خیزی آنها، به شرح جدول (۱-۲) تعیین می‌شود. مناطق چهارگانه عنوان شده در این جدول در پیوست (۱) مشخص شده است.

جدول ۱-۲ نسبت شتاب مبنای طرح در مناطق با لرزه‌خیزی مختلف

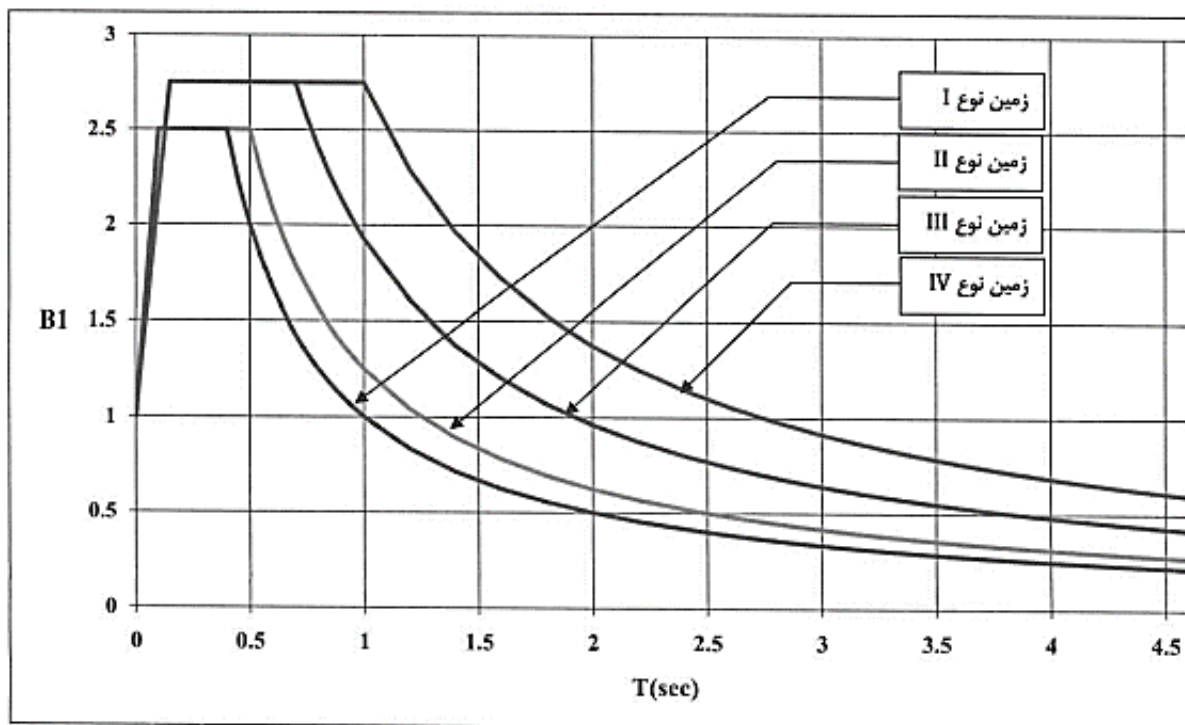
منطقه	توصیف	نسبت شتاب مبنای طرح به شتاب ثقل
۱	پهنه با خطر نسبی خیلی زیاد	۰/۳۵
۲	پهنه با خطر نسبی زیاد	۰/۳۰
۳	پهنه با خطر نسبی متوسط	۰/۲۵
۴	پهنه با خطر نسبی کم	۰/۲۰

۳-۲ ضریب بازتاب ساختمان، B

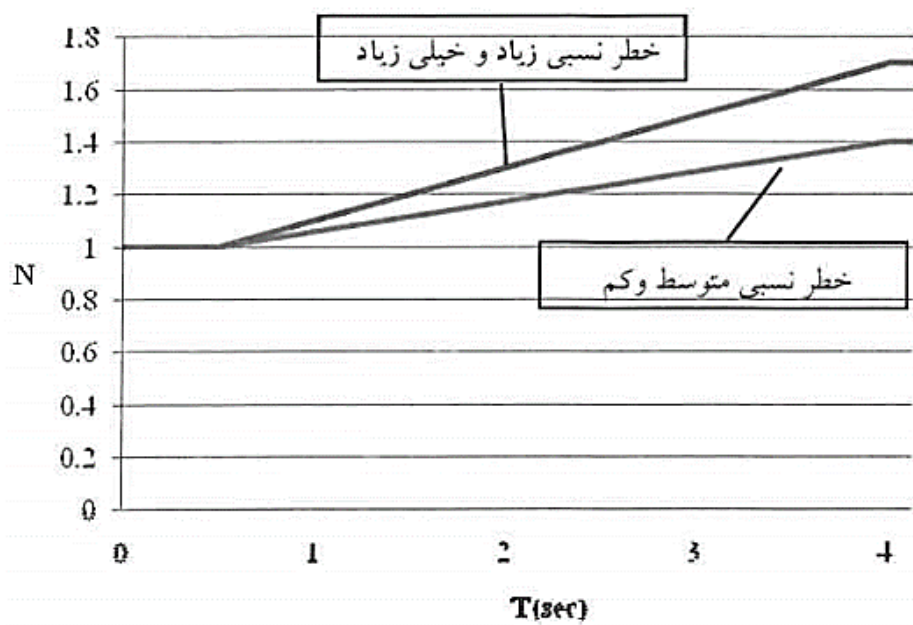
ضریب بازتاب ساختمان بیانگر نحوه پاسخ ساختمان به حرکت زمین با توجه به نوع آن است. این ضریب با استفاده از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$B=B_1N \quad (1-2)$$

در این رابطه B_1 ضریب شکل طیف و N ضریب اصلاح طیف است.

شکل ۱-۲- ب- ضریب شکل طیف طرح برای انواع زمین‌های مندرج در بند (۲-۴) یا خطر زیاد و خیلی زیاد

شکل ۲-۲ ضریب اصلاح طیف، N ، خاک نوع II

ضوابط طراحی لرزه‌ای سازه‌های ساختمانی

۱-۳ ملاحظات کلی

۲-۱-۳ محاسبه ساختمان در برابر نیروهای زلزله و باد به تفکیک انجام می‌شود و در هر عضو سازه اثر هر یک که بیشتر باشد، ملاک عمل قرار می‌گیرد. ولی رعایت ضوابط ویژه طراحی برای زلزله، مطابق نیاز سیستم سازه در کلیه اعضاء الزامی است.

۷-۱-۳ نیروی جانبی زلزله، که با استفاده از روش‌های مختلف محاسبه می‌گردد، در شرایط خاصی از سازه‌ها باید افزایش داده شود. در این ارتباط باید به موارد زیر توجه شود:

الف- ضریب نامعینی سازه، ρ ، موضوع بند (۲-۳-۳)

ب- ضریب اضافه مقاومت، Ω_0 ، موضوع بند (۱۰-۳-۳)

C: ضریب زلزله که از رابطه (۲-۳) به دست می‌آید:

$$C = \frac{ABI}{R_u} \quad (۲-۳)$$

در این رابطه:

A: نسبت شتاب مبنای طرح مطابق بند (۲-۲)

B: ضریب بازتاب ساختمان مطابق بند (۳-۲)

I: ضریب اهمیت ساختمان مطابق بند (۴-۳-۳)

R_u : ضریب رفتار ساختمان مطابق بند (۵-۳-۳)

جدول ۳-۱ درصد میزان مشارکت بار زنده و بار برف در محاسبه نیروی جانبی زلزله

محل بار زنده	درصد میزان بار زنده
بام‌های ساختمان‌ها در مناطق با برف زیاد، سنگین و فوق سنگین	۲۰
بام‌های ساختمان‌ها در سایر مناطق	-
ساختمان‌های مسکونی، اداری، هتل‌ها و پارکینگ‌ها	۲۰
بیمارستان‌ها، مدارس، فروشگاه‌ها، ساختمان‌های محل اجتماع یا ازدحام	۲۰
کتابخانه‌ها و انبارها (با توجه به نوع کاربری)	حداقل ۴۰
مخازن آب و یا سایر مایعات	۱۰۰

۳-۳-۲ ضریب نامعینی سازه، ρ

۳-۳-۲-۱ ساختمان‌هایی که سیستم مقاوم جانبی آنها در دو جهت عمود برهم دارای نامعینی کافی نیستند، باید برای بار جانبی بیشتری طراحی شوند. در این ساختمان‌ها بار جانبی باید با ضریب ρ برابر با ۱/۲ افزایش داده شود.

۳-۳-۲-۲ ساختمان‌ها و یا اجزای زیر مشمول محدودیت‌های مربوط به ضریب نامعینی نمی‌شوند و ρ در آنها باید برابر با ۱/۰ منظور شود:

الف- ساختمان‌های با تعداد طبقات کمتر از ۳ طبقه و یا کوتاه‌تر از ۱۰ متر از تراز پایه
ب- محاسبه تغییر مکان جانبی ساختمان

پ- محاسبه اثر $\Delta - P$

ت- تعیین نیروی جانبی در اجزای غیرسازه‌ای

ث- تعیین نیروی جانبی در سازه‌های غیرساختمانی غیر مشابه ساختمان

ج- تعیین نیروها در دیافراگم‌ها، رابطه (۳-۱۵)

چ- در کلیه اعضای که مشمول طراحی برای زلزله تشدید یافته می‌شوند و نیروی زلزله در آنها در ضریب اضافه مقاومت Ω_0 ضرب می‌شود.

جدول ۳-۴ مقادیر ضریب رفتار ساختمان، R_u ، همراه با حداکثر ارتفاع مجاز ساختمان H_m

سیستم سازه	سیستم مقاوم در برابر نیروهای جانبی	R_u	Ω_0	C_d	H_m (متر)
ب- سیستم قاب ساختمانی	۱- دیوارهای برشی بتن آرمه ویژه [۲]	۶	۲/۵	۵	۵۰
	۲- دیوارهای برشی بتن آرمه متوسط	۵	۲/۵	۴	۳۵
	۳- دیوارهای برشی بتن آرمه معمولی [۱]	۴	۲/۵	۳	-
	۴- دیوارهای برشی با مصالح بنایی مسلح	۳	۲/۵	۲/۵	۱۵
	۵- مهاربندی واگرای ویژه فولادی [۲] و [۳]	۷	۲	۴	۵۰
	۶- مهاربندی کمانش تاب	۷	۲/۵	۵	۵۰
	۷- مهاربندی همگرای معمولی فولادی	۳/۵	۲	۳/۵	۱۵
پ- سیستم قاب خمشی	۸- مهاربندی همگرای ویژه فولادی [۲]	۵/۵	۲	۵	۵۰
	۲- قاب خمشی بتن آرمه متوسط [۴]	۵	۳	۴/۵	۳۵
	۳- قاب خمشی بتن آرمه معمولی [۴] و [۱]	۳	۳	۲/۵	-
	۴- قاب خمشی فولادی ویژه	۷/۵	۳	۵/۵	۲۰۰
	۵- قاب خمشی فولادی متوسط	۵	۳	۴	۵۰
	۶- قاب خمشی فولادی معمولی [۱]	۳/۵	۳	۳	-

۳-۳-۳ زمان تناوب اصلی نوسان، T

۱-۳-۳-۳ ساختمان‌های متعارف

۱- در مواردی که جداگرهای میانقابی مانعی برای حرکت قاب‌ها ایجاد ننمایند:

- در قاب‌های فولادی

$$T = 0.08H^{0.75}$$

(۳-۳)

۲- در مواردی که جداگرهای میانقابی مانعی برای حرکت قاب‌ها ایجاد نمایند: مقدار T باید برابر با ۸۰ درصد مقادیر عنوان شده در بالا در نظر گرفته شود.

ب- برای ساختمان‌های با سیستم مهاربندی واگرا، مشابه قاب‌های فولادی، از رابطه (۳-۳)
پ- برای ساختمان‌های با سایر سیستم‌های مندرج در جدول (۳-۵)، به‌غیر از سیستم کنسولی، با یا بدون وجود جداگرهای میانقابی:

$$T = 0.05H^{0.75} \quad (۳-۵)$$

۲-۳-۳-۳ ساختمان‌های غیرمتعارف

ساختمان‌های غیرمتعارف به ساختمان‌هایی اطلاق می‌شوند که مشمول تعریف بند (۳-۳-۳-۱) نمی‌گردند، مانند ساختمان مساجد، آمفی‌تئاترها، سالن‌های ورزشی، گنبدها و... در این ساختمان‌ها زمان تناوب اصلی نوسان باید با استفاده از تحلیل دینامیکی ساختمان و با منظور داشتن ضوابط زیر تعیین گردد:

الف- در مواردی که جداگرهای میانقابی در مدل تحلیلی منظور شده باشند:

$$T = T_D$$

ب- در مواردی که جداگرهای میانقابی در مدل تحلیلی منظور نشده باشند:

$$T = 0.8T_D$$

در این روابط T_D زمان تناوب اصلی انتقالی در تحلیل دینامیکی است.

^cThere shall be no drift limit for single-story structures with interior walls, partitions, ceilings, and exterior wall systems that have been designed to accommodate the story drifts. The structure separation requirement of Section 12.12.3 is not waived.

جدول ۶-۱-۲ ضریب اهمیت مربوط به گروه بندی خطر پذیری ساختمان ها و سایر سازه ها برای بارهای باد، برف، یخ و زلزله

گروه خطر پذیری	ضریب اهمیت بار لرزه ای	ضریب اهمیت بار باد	ضریب اهمیت بار یخ	ضریب اهمیت بار برف
مطابق جدول ۶-۱-۱	I_e	I_w	I_i	I_s
۱	۱/۴	۱/۲۵	۱/۲۵	۱/۲
۲	۱/۲	۱/۱۵	۱/۲۵	۱/۱
۳	۱	۱	۱	۱
۴	۰/۸	۰/۸	۰/۸	۰/۸

۳-۵ تغییر مکان جانبی نسبی طبقات

۳-۵-۱ تغییر مکان جانبی طبقه در اثر زلزله، تغییر مکانی است که در اثر اعمال بار جانبی به دست می آید. در تحلیل های خطی تغییر مکان جانبی طبقه با فرض رفتار خطی سازه محاسبه می شود. در زلزله طرح برای به دست آوردن تغییر مکان جانبی غیر خطی طرح که در صورت منظور داشتن رفتار غیر خطی سازه بدست می آید، تغییر مکان جانبی خطی باید در ضریب بزرگنمایی تغییر مکان، C_d ، ضرب شود.

۳-۵-۲ تغییر مکان جانبی نسبی هر طبقه، اختلاف تغییر مکان های جانبی مراکز جرم کف های بالا و پایین طبقه می باشد. در زلزله طرح، تغییر مکان جانبی نسبی غیر خطی طرح، در هر طبقه تغییر مکانی است که در صورت منظور داشتن رفتار غیر خطی سازه، بدست می آید. در مواردی که تحلیل سازه با استفاده از روش های خطی انجام می شود، این تغییر مکان را می توان از رابطه زیر بدست آورد.

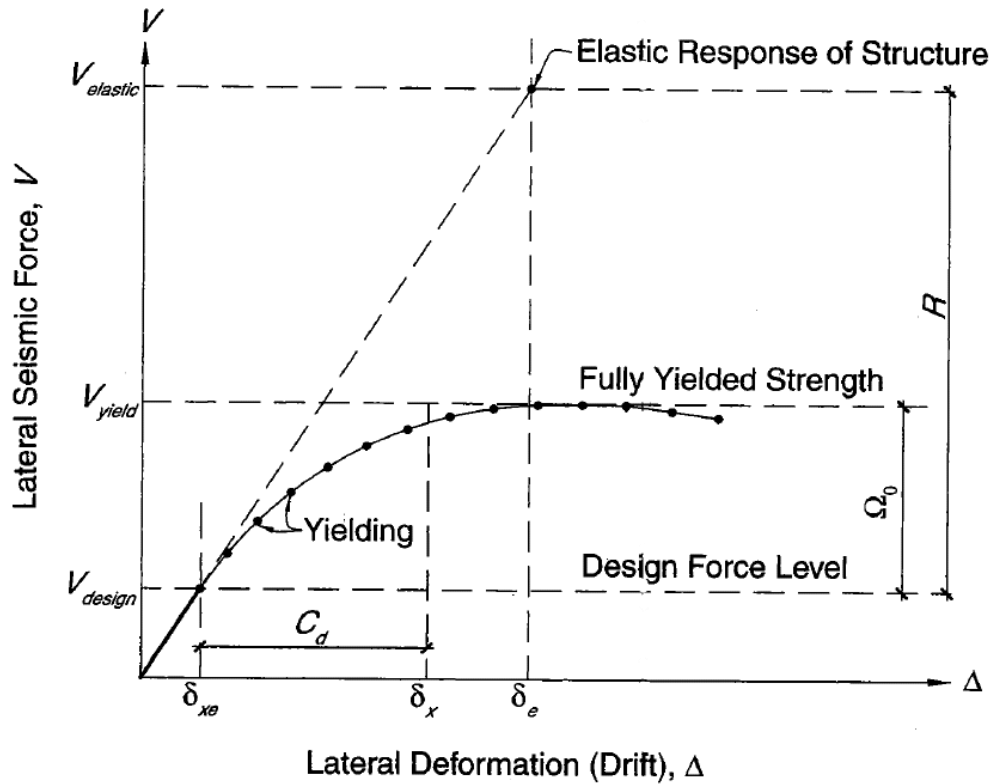
$$\Delta_M = C_d \times \Delta_e$$

که در این رابطه :

Δ_M : تغییر مکان نسبی غیر خطی طرح در طبقه

Δ_e : تغییر مکان جانبی نسبی طبقه، حاصل از تحلیل خطی در زلزله طرح

C_d : ضریب بزرگنمایی تغییر مکان

منحنی برش-تغییر مکان جانبی

۳-۵-۳ تغییر مکان جانبی نسبی غیر خطی طرح با در نظر گرفتن اثرات پی دلتا، در هر طبقه نباید از مقادیر مجاز

بیشتر شود.

برای ساختمانهای تا ۵ طبقه

$$\Delta_M \leq 0.025 H$$

برای سایر ساختمان ها

$$\Delta_M \leq 0.02 H$$

در روابط فوق H ارتفاع طبقه می باشد.

۳-۳-۶ توزیع نیروی جانبی زلزله در ارتفاع ساختمان

نیروی برشی پایه V ، که طبق بند ۳-۳-۱ محاسبه شده است، مطابق رابطه زیر در ارتفاع ساختمان توزیع می گردد:

$$F_i = \frac{W_i h_i^k}{\sum_{j=1}^n W_j h_j^k} V$$

در این رابطه:

F_i : نیروی جانبی در تراز طبقه i

W_i : وزن طبقه i شامل وزن سقف و قسمتی از سربار آن مطابق جدول (۲-۳) و نصف وزن دیوارها و ستونهای که در بالا و پایین سقف قرار گرفته‌اند.

h_i : ارتفاع تراز i ، ارتفاع سقف طبقه i ، از تراز پایه

n : تعداد طبقات ساختمان از تراز پایه به بالا

k : برابر $0.75 + 0.5T$ ، این عدد برای سازه‌های با زمان تناوب اصلی کمتر از 0.5 ثانیه برابر 1 و برای سازه‌های با زمان تناوب اصلی بزرگتر از 2.5 ثانیه برابر 2 انتخاب می‌شود. T در این رابطه همان زمان تناوب اصلی سازه است که بر طبق بند ۳-۳ محاسبه شده و در تعیین ضریب B مورد استفاده قرار گرفته است. تبصره: در صورتی که وزن خرپشته ساختمان بیشتر از 25 درصد وزن بام باشد، خرپشته به عنوان یک طبقه مستقل محسوب می‌شود. در غیر این صورت خرپشته به عنوان بخشی از بام در نظر گرفته می‌شود.

۳-۷-۳-۳ برون مرکزی اتفاقی در تراز هر طبقه، e_{aj} ، به منظور به حساب آوردن احتمال تغییرات اتفاقی توزیع جرم و سختی از یک سو و نیروی ناشی از مؤلفه پیچشی زلزله از سوی دیگر، در نظر گرفته می‌شود. این برون مرکزی باید در هر دو جهت و حداقل برابر با 5 درصد بعد ساختمان در آن طبقه، در امتداد عمود بر نیروی جانبی اختیار شود. در مواردی که ساختمان مشمول نامنظمی پیچشی موضوع بند (۱-۷-۱-ب) می‌شود، برون مرکزی اتفاقی حداقل باید در ضریب بزرگ‌نمایی A_j طبق رابطه زیر، ضرب شود. در این رابطه:

Δ_{max} = حداکثر تغییر مکان طبقه j که با فرض $A_j = 1/0$ محاسبه شده است.

Δ_{ave} = میانگین تغییر مکان دو انتهای ساختمان در طبقه j که با فرض $A_j = 1/0$ محاسبه شده است.

$$A_x = \left(\frac{\delta_{max}}{1.2\delta_{avg}} \right)^2$$

$$1 \leq A_j \leq 3$$

$$A_x = \left(\frac{\delta_{max}}{1.2\delta_{avg}} \right)^2$$

۳-۳-۷-۴ در ساختمان‌های تا ۵ طبقه و یا کوتاه‌تر از هجده متر در مواردی که برون‌مرکزی نیروی جانبی طبقه در طبقات بالاتر از هر طبقه کمتر از ۵ درصد بعد ساختمان در آن طبقه در امتداد عمود بر نیروی جانبی باشد، برای محاسبات لنگر پیچشی نیازی به در نظر گرفتن برون‌مرکزی اتفاقی در طبقات نیست.

همانطور که ملاحظه می‌کنید، ضریب تشدید خروج از مرکزیت کمتر از یک می‌باشد.

$$C_x = \frac{0.3 \times 2.75 \times 1}{5} = 0.165$$

$$C_y = \frac{0.3 \times 2.75 \times 1}{3.5} = 0.165$$

جدول ۳-۴ مقادیر ضریب رفتار ساختمان، R_u ، همراه با حداکثر ارتفاع مجاز ساختمان H_m

سیستم سازه	سیستم مقاوم در برابر نیروهای جانبی	R_u	Ω_0	C_d	H_m (متر)
ب-سیستم قاب ساختمانی	۱- دیوارهای برشی بتن آرمه ویژه [۲]	۶	۲/۵	۵	۵۰
	۲- دیوارهای برشی بتن آرمه متوسط	۵	۲/۵	۴	۳۵
	۳- دیوارهای برشی بتن آرمه معمولی [۱]	۴	۲/۵	۳	-
	۴- دیوارهای برشی با مصالح بنایی مسلح	۳	۲/۵	۲/۵	۱۵
	۵- مهاربندی واگرای ویژه فولادی [۲] و [۳]	۷	۲	۴	۵۰
	۶- مهاربندی کمانش تاب	۷	۲/۵	۵	۵۰
	۷- مهاربندی همگرای معمولی فولادی	۳/۵	۲	۳/۵	۱۵
	۸- مهاربندی همگرای ویژه فولادی [۲]	۵/۵	۲	۵	۵۰
پ- سیستم قاب خمشی	۱- قاب خمشی بتن آرمه ویژه [۴]	۷/۵	۳	۵/۵	۲۰۰
	۲- قاب خمشی بتن آرمه متوسط [۴]	۵	۳	۴/۵	۳۵
	۳- قاب خمشی بتن آرمه معمولی [۴] و [۱]	۳	۳	۲/۵	-
	۴- قاب خمشی فولادی ویژه	۷/۵	۳	۵/۵	۲۰۰
	۵- قاب خمشی فولادی متوسط	۵	۳	۴	۵۰
	۶- قاب خمشی فولادی معمولی [۱]	۳/۵	۳	۳	-

بنابراین حد مجاز دریفت بر اساس استاندارد ۲۸۰۰ ویرایش چهارم برابر خواهد شد با ؛

$$DRIFT\ LIMIT \rightarrow 0.025$$

همچنین با توجه به خروجی نرم افزار بیشترین دریفت واقعی طبقات برابر خواهد شد با ؛

طراحی برای پایداری

مبحث دهم ویرایش ۹۲، سه روش جهت تعیین ظرفیت محوری و خمشی مورد نیاز اعضاء پیشنهاد داده است.

روش تحلیل مستقیم

روش تحلیل مستقیم یک روش تحلیل مرتبه دوم است که در آن اثر Δ ، $P - \delta$ در نظر گرفته می شود. در روش تحلیل مستقیم هر دو روش عمومی پی دلتا و ضرایب تشدید تحلیل مرتبه اول قابل استفاده

است. در این روش سختی اعضاء به کمک ضرایبی کاهش داده می شود. در این روش هم در تحلیل و هم در تعیین ظرفیت اعضاء ضریب طول موثر برابر با یک در نظر گرفته می شود.

روش ضریب طول موثر

در این روش نیز بایستی اثرات تحلیل مرتبه دوم به نحوه مناسبی لحاظ شود. این اثر می تواند به روش عمومی یا با استفاده از ضرایب تشدید مرتبه اول در نظر گرفته شود. همانطور که از اسم این روش مشخص است، نیاز به محاسبه ضریب طول موثر اعضاء خواهیم داشت. در این روش سختی اعضاء کاهش نخواهد یافت.

روش تحلیل مرتبه اول

روش تحلیل مرتبه اول در واقع نسخه ساده شده ای از روش تحلیل مستقیم می باشد. در این روش سختی اعضاء کاهش نمی یابد. همچنین ضریب طول موثر اعضاء در این روش برابر با یک می باشد. این روش دارای محدودیت های زیادی بوده عملاً با وجود نرم افزارهای کارآمدی چون *SAP2000* کاربردی نخواهد داشت.

۱۰-۴-۶-۷ ناشاقولی ستونها

ب) حداکثر ناشاقولی مجاز ستونها، تا طبقه بیستم به ازای هر طبقه مساوی $\frac{1}{500}$ ارتفاع

همه ما با اثرات ناشاقولی و خروج از محوریت اولیه آشنا هستیم. این اثر به کمک تعریف حالت بار خیالی صورت می گیرد. طبق آنچه خواهیم گفت به طور کامل از اثر این پدیده در تحلیل قابهای پرتال صرف نظر خواهیم کرد. این اثر می بایست در ترکیبات بار ثقلی لحاظ شده و در صورتی که شرط زیر برقرار باشد در ترکیبات بار شامل بارهای جانبی نیز لحاظ شود.

$$B_2 = \frac{\Delta_{2nd}}{\Delta_{1st}} \leq 1.7$$

با توجه به اینکه در عمل نسبت فوق به مراتب کمتر از ۱/۷ است می توان این اثر را در ترکیبات شامل بارهای جانبی نادیده گرفت. از طرفی در صورتی که قصد نداشته باشیم سازه را برای ترکیبات بار ثقلی طراحی کنیم، به طور کامل از این اثر صرف نظر می کنیم.

****تحلیل مرتبه دوم مورد بحث در واقع اشاره به رفتار خطی هندسی داشته و نبایستی با رفتار غیر خطی**

مصالح اشتباه گرفته شود.**

کنترل تغییر مکان

جهت کنترل تغییر مکان دستورالعمل های متفاوتی ارائه شده که در نهایت اختلاف چندانی با هم ندارند.

Deflection check (lateral deflection limits)

Type of Building	Limits
INDUSTRIAL BUILDINGS (a) Steel sheeted walls, no ceilings, no internal partitions against external walls or columns, no gantry cranes	$h/150$
(c) As in 1(a) but with external masonry walls supported by steelwork	$h/250$

جهت کنترل تغییر مکان ها به جای استفاده از بار باد با دوره بازگشت ۵۰ سال، می توان از بار باد با دوره بازگشت ۱۰ سال استفاده نمود. به عنوان مثال شدت بار باد ۵۰ ساله و ۱۰ ساله را برای شهر لنگه مورد بررسی قرار می دهیم.

البته توجه داشته باشید، مبنای طراحی سازه همان سرعت باد ۵۰ ساله می باشد.

To convert 50 year service wind force to 10 year service wind force it is multiplied by 0.7, as the equation says, and other gravity loads; D and 0.5L are also added.

So in a nutshell we create following load combinations in ETABS to check our drift:-

$$DRIFTW_{x1} = D + 0.5L + 0.7W_x$$

$$DRIFTW_{x2} = D + 0.5L - 0.7W_x$$

$$DRIFTW_{y1} = D + 0.5L + 0.7W_y$$

$$DRIFTW_{y2} = D + 0.5L - 0.7W_y$$

For seismic drift, as discussed earlier, we do not need any combination, drift will be checked just on EQx and EQy load cases only.

برای در نظر گرفتن اثر پی-دلتا در کنترل جابجایی می بایست از یک از تحلیل غیر خطی استفاده شود.

Deflection check (Rafter deflection limits)

Type of Building and Load	Deflection Limit	Comments
INDUSTRIAL BUILDINGS		
(a) Dead Load	L/360	For roof pitches > 3°
(b) Live Load	L/240	
(c) Wind Load	L/150	

کنترل حداکثر طول سازه برای درز انبساط

$$L_{max} = L_{allow} + (R_1 - R_2 - R_3 - R_4)L_{allow}$$

where:

L_{max} = maximum length of a building with no expansion joints or between expansion joints

R_1 = 0.15, if the building is heated and air-conditioned

R_2 = 0.33, if the building is unheated

R_3 = 0.25, if columns are fixed base

R_4 = 0.25, if the building has substantially greater stiffness at one end

L_{allow} = allowable length from Fig. 1

As a general rule, expansion joints

The report also includes temperature data for numerous cities. (This data is reprinted in Appendix B of the complete paper. For the complete paper, please see www.modernsteel.com or the 2005 NASCC Proceedings at www.aisc.org.)

T_w is the temperature exceeded only 1% of the time during summer months; T_m , the mean temperature during the normal construction season; and T_c , the temperature exceeded 99% of the time during winter months. The design temperature change is the larger of the two temperature differences either $(T_w - T_m)$ or $(T_m - T_c)$.

Rather than consulting the above values, many engineers use a temperature change of 50 °F to 70 °F for enclosed heated/air-conditioned buildings.

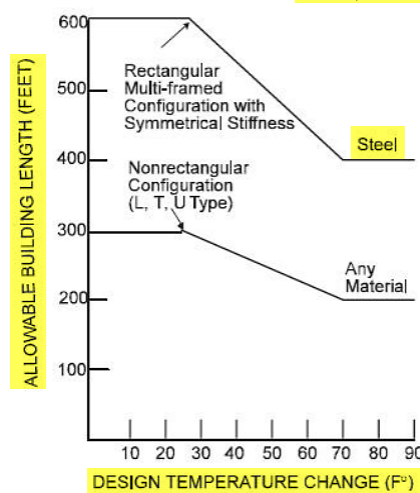

Fig. 1: Maximum allowable building length without expansion joints for various design temperature changes.

برای محاسبه پارامتر $L_{allowable}$ بایستی مطالعات دقیق در ارتباط با تغییرات دمای ساختگاه در دست باشد. به هر ترتیب در صورت عدم وجود اطلاعات کافی در این زمینه، توصیه شده میزان تغییرات درجه حرارت عددی بین ۵۰ تا ۷۰ درجه فارنهایت در نظر گرفته شود.

همچنین در ارتباط با ضرایب R_1 الی R_4 در صورتی که شرایط متناظر با هر کدام برآورده نشود، آن ضریب برابر با صفر در نظر گرفته می شود.

✓ اطلاعات کافی در زمینه تغییرات درجه حرارت موجود نمی باشد.

به این ترتیب جهت محاسبه $L_{allowable}$ ، تغییرات درجه حررات محیط را برابر با ۷۰ درجه فارنهایت (معادل ۲۰ درجه سانتیگراد) در نظر می گیریم. با مراجعه به نمودار شکل ۱ این طول برابر با ۵۰۰ فوت، معادل ۱۵۰ متر خواهد بود.

✓ اتصال پای ستونها مفصلی می باشد.

$$R_3 =$$

✓ سازه دارای سیستم گرمایشی می باشد.

$$R_1 =, R_2 =$$

✓ جانمایی مهاربندها در امتداد طولی دارای تقارن نمی باشد.

$$R_4 =$$

در نهایت برای این سازه، حداکثر طول بدون نیاز به تعبیه درز انبساط برابر خواهد شد با ؛

همانطور که ملاحظه می کنید با این شرایط سازه مورد نظر نیازی به درز انبساط نخواهد داشت.

ورودی ها									
R									
	طول سازه	۳۰.۳۵	m						
R4	توزیع مهارندهای	متقارن	0						
	قائم در امتداد طولی								
R3	اتصال پای ستونها	صلب	0.25						
R1	سیستم تهویه مطبوع	ندارد	0						
R2	دیوار پیرامونی	دارد	0						
	حداکثر طول سازه	۱۰۱	m						
	بدون درز انبساط								
	نیاز به درز انبساط	ندارد							

تهیه کننده ؛ سیدصادق علوی
طراح، مدرس و مؤلف در زمینه سازه های صنعتی

sadeghalavi@yahoo.com

مزایای سوله خربایی

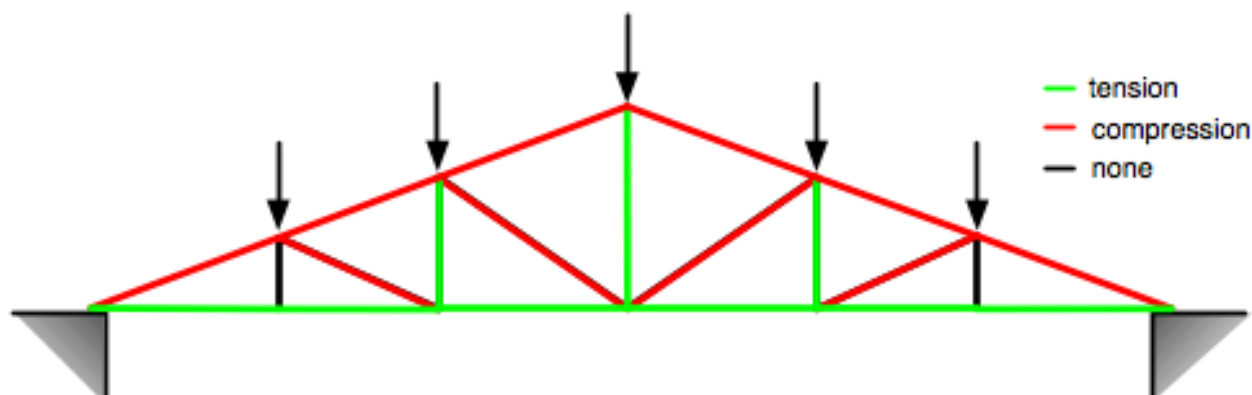
کاهش میزان فولاد مصرفی

کاهش وزن سازه

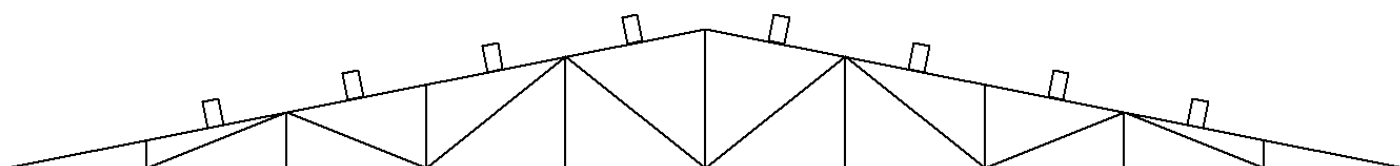
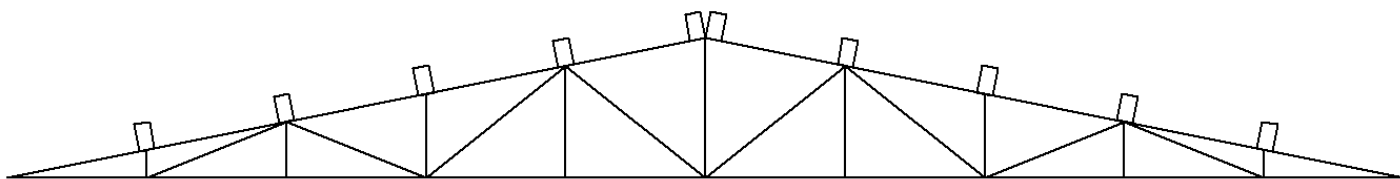
کاهش میزان تغییر مکانها در قیاس با قاب خمشی

سهولت در نصب و اجرا و عدم نیاز به تجهیزات ویژه

همانطور که می دانید خرپاها اعضاء تک نیرویی هستند، بنابراین بایستی بارگذاری سازه به گونه ای باشد که از این اعضاء لنگرهای خمشی ایجاد نشود. بنابراین مناسب ترین مقاطع برای استفاده در خرپاها، مقاطعی هستند که دارای لاغری تقریباً برابر حول دو محور خود باشند.

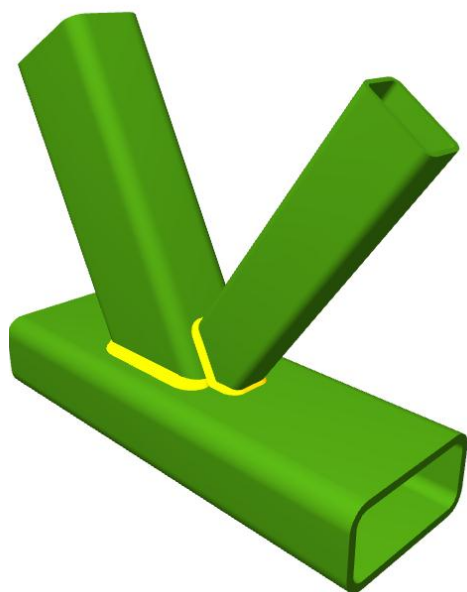
محل استقرار اعضای فرعی نگهدارنده پوشش بام بایستی دقیقاً در محل گره های خربایی باشد، در غیر این صورت سازه ایجاد شده دیگر خرپا محسوب نمی شود.

اتصالات مفصلی به طور کلی به دو دسته تقسیم می شوند.

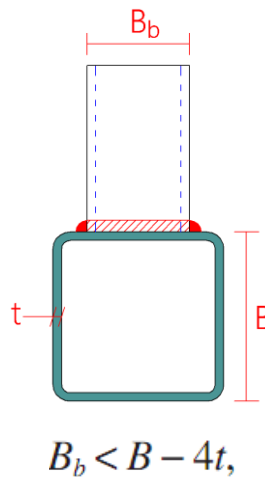
اتصال با مفصل مکانیکی

اتصالات با مفصل اسمی

اتصالات جوشی

در اتصالات جوشی مستقیم بهتر است جهت اعضای فرعی از مقاطع کوچکتری استفاده شود. به این ترتیب امکان اتصال به کمک جوش گوشه فراهم می شود. در غیر اینصورت بایستی از جوش نفوذی استفاده شود که علاوه بر اجرای دشوار به لحاظ اقتصادی نیز مقرون به صرفه نمی باشد.

حداقل ساق جوش گوشه

$$D_{\min} \approx 1.8 \times \left\{ \frac{F_y}{F_{ue}} \right\} \times t$$

به عنوان مثال برای فولاد $st-37$ و الکتروود $E60$ خواهیم داشت ؛

$$D_{\min} \approx 1.8 \times \left\{ \frac{2400}{4200} \right\} \times t \approx 1.03 \times t$$

تعیین قطر آنکر بولت

جدول ۱۰-۲-۹-۱۰ تنش اسمی (پیچ و قطعات دندانه شده)

تنش کششی اسمی	تنش برشی اسمی در اتصالات اتکایی	نوع وسیله اتصال
F_{nt}	F_{nv}	
$0.75F_u$	$0.45F_u$	قطعه دندانه شده طبق مشخصات تعیین شده، در حالتی که سطح برش از قسمت دندانه شده می‌گذرد

$$\phi \times R_{nt} = \phi \times F_{nt} \times A_{nb}$$

در صورت استفاده از ۴ بولت خواهیم داشت :

$$A_{nb} = \frac{0.9 \times 5.75 \times 2400}{4 \times 0.75 \times 0.75 \times 5200} \approx 1 \text{ cm}^2$$

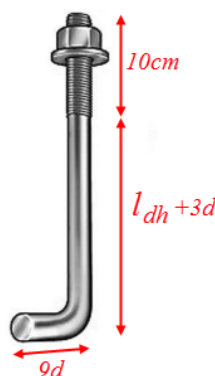
با توجه به اینکه سطح مقطع هر بولت نمرة ۲۰ برابر با ۳/۱۴ سانتیمتر مربع می‌باشد بولتهای تعبیه شده کافی می‌باشد.

طول مهارى آنکر بولت

طول مهارى بولتهای قلاب دار بر اساس *ACI* برابر خواهد بود با :

$$l_{dh} = \frac{F_y}{12\sqrt{f_c}} \times d_b$$

$$l_{dh} = \frac{4000}{12 \times \sqrt{210}} \times 2.0 \approx 45 \text{ cm}$$

فونداسیون

فونداسیون سازه از نوع منفرد با طول و عرض ۱۰۰ سانتیمتر و ضخامت ۵۰ سانتیمتر می باشد. که به وسیله کلافهایی با عرض ۴۰ سانتیمتر به یکدیگر متصل شده اند. همچنین جهت مسلح سازی پی از ۲ شبکه آماتور نمره ۱۶ و به تعداد ۶ عدد در بالا و پایین پی استفاده شده است. در شکل زیر نسبت برش پانچ را ملاحظه می فرمایید.

